

[Bjørn Westh]

slet ikke taget højde for det, og vi finder i øvrigt, at de omkostningsberegninger, der er i lovforslagene, er meget diskutabile med hensyn til de statslige udgifter.

Der siges heller ikke noget i lovforslaget om, hvordan statens udgifter skal dækkes ind. I den forbindelse føler jeg trang til at sige, ikke mindst til den nuværende regering, at det ikke blot er landbruget, der har pengesorger – det har staten også. Derfor er der ikke råd til en så dyr form for refinansiering af landbruget, som regeringen foreslår. Og vi skal ikke glemme samfundets øvrige forpligtelser, f.eks. over for de langtidsledige.

Forslaget vil skabe usikkerhed på penge- og kapitalmarkedet, alene af den grund, at der skal udtrækkes almindelige obligationer, indfries lån for 23 mia. kr. og sælges realrenteskattefrie obligationer for små 19 mia. kr. For at mindske kursudsvingene i denne forbindelse skydes staten ganske vist ind som en slags stødpude mod, at landmændenes renteudgift forhøjes med en kvart procent. Der regnes i de økonomiske overslag med, at staten klarer sin stødpudfunktion på i gennemsnit kun 3 måneder. Det forekommer ikke særlig overbevisende. Når den store gældsoplægning skaber usikkerhed om rentevilkårene på penge- og kapitalmarkedet – og det understreges jo i regeringens fremsættelse – skabes der selvfølgelig også usikkerhed hos de landmænd, der skal refinansiere. De kan altså nemt komme til at føle sig på gyngende grund.

Administrativt er forslaget ikke hensigtsmæssigt. For landmændene er det urimeligt, at de i givet fald må henvende sig i flere realkreditinstitutter og forhandle deres personlige økonomi. Regeringen har da også i bemærkningerne forudset, at det kan give problemer, og forslaget åbner derfor en dør for enhedsprioritering. Lad os drøfte, om vi ikke skal tage det skridt fuldt ud.

For det offentlige vil håndhævelsen af de udviklede lovbestemmelser give endnu mere bureaukrati, og realkreditlovgivningen vil blive endnu vanskeligere at overskue. Lad mig blot nævne de mange nye lovgivningsmæssige figenblade, der skal dække over afvigelserne fra det såkaldte balanceprincip.

Under udvalgsbehandlingen er der således brug for væsentlige ændringer i regeringens forslag. Tilfreds er Socialdemokratiet faktisk

kun med den del af forslaget, der vedrører gældssanering med akkorder fra de private kreditorer og långivere. Forslaget om udlånslån ser dog også rimeligt ud. Vi finder det rigtigt, at valutarisikoen bæres af landbrugets fonde, landmændene i fællesskab og realkreditinstitutterne, medens det offentlige holdes udenfor. Vi har forstået, at regeringen forhandler med realkreditinstitutterne herom, og vi vil gerne høre, hvordan disse forhandlinger går. Men vi vil understrege, at det må være frivilligt for realkreditlån, om de vil deltage.

Men nu til noget af det, der bør laves om. Socialdemokratiet har tre ideelle krav til refinansieringen. For det første skal den give landmanden penge uden at koste staten unødigt mange penge. For det andet skal den skabe færrest mulige problemer på penge- og kapitalmarkedet. For det tredje skal den være administrativt og lovgivningsmæssigt så enkel som muligt.

Det første krav kan imødekommes ved at undlade de grønne obligationer, som kun giver landmanden en rentelettelse på 3-4 pct., og samle sig om jordbrugslåne, der giver landmændene en rentelettelse på 8 pct. Vi vil gerne drøfte, om jordbrugslåne til denne refinansiering skal indekstruleres efter landbrugets bruttofaktoring, som er et indekstal, der tager hensyn til ændringer i både landbrugets priser og landbrugets produktion, f.eks. som følge af svingninger i høstudbyttet. Vi kan f.eks. også overveje et indeks, der følger værdistigninger på enkelte landbrugsejendomme. Og endelig kan vi bruge den indekstigning, vi kender i dag. Her er der brug for et grundigt udvalgsarbejde.

Udformet på denne måde vil rentelettelsen til landmænd ikke koste staten unødigt mange penge. Af de 8 pct., som rentelettelsen udgør, får det offentlige forhåbentlig noget igen i kraft af landmandens indkomstskat, og de resterende beløb vil for en meget stor del svare til opskrivningen af jordbrugslåne, og denne opskrivning tilfalder staten som ejer af de bagvedliggende obligationer, hvis man i øvrigt følger Socialdemokratiets forslag om at klare den indenlandske del af refinansieringen gennem et lukket kredsløb mellem Hypotekbanken og realkreditlån. Ved et lukket kredsløb kommer staten heller ikke til at tabe noget i realrenteafgift, og der skabes ikke unødige problemer på